

Сіренко Наталя Миколаївна,
Миколаївський національний аграрний університет, Україна

ФІНАНСОВА ІНФРАСТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

Іманентні інноваційному розвитку особливості, в тому числі й аграрного сектора, полягають, перш за все, в новаторстві та ризикованому підході до здійснення діяльності, що ускладнює процес його фінансування. Зважаючи на це, результативний інноваційний розвиток аграрного сектора стає можливим за умов належного управління ризиками, що значною мірою залежить й від сформованості фінансової інфраструктури, оскільки остання дає можливість диверсифікувати та розподілити ризики.

Фінансова інфраструктура інноваційного розвитку саме аграрного сектора є похідною від загальної інфраструктури виробництва, інноваційної, інвестиційної та інформаційної видів інфраструктури. Серед основних суб'єктів інноваційної інфраструктури кожен деякою мірою приймає участь у фінансуванні інноваційного розвитку аграрного сектора на певному його етапі. Що стосується співпраці аграрних підприємств із суб'єктами інноваційної інфраструктури, то лише 12,5% з них здійснюють її.

Підприємства переважно звертаються до ВНЗ та науково-дослідних інститутів (лабораторій) за науковим консультуванням, укладають договори про співпрацю з ними.

Інвестиційна ж інфраструктура інноваційного розвитку аграрного сектора економіки повинна враховувати не лише організаційно-фінансові заходи, а й сприяти покращенню соціально-культурних й екологічних умов життя сільського населення. Проте, у фінансуванні державних цільових програм Україна насамперед надає перевагу економічній діяльності. На наукові та науково-дослідні програми витрачається лише близько 1,5% всіх коштів, спрямованих на програмні цілі, в останні роки структура фінансування програм погіршується. Перерозподіл структури фінансування на користь програм наукового та інноваційного спрямування дозволить сформулювати нові перспективи як для проблемних секторів, так і для економіки в цілому.

На думку керівників аграрних підприємств, відповідно до наших досліджень, найвищий рівень результативності щодо інвестування інноваційної діяльності мають податкові пільги (69,9%), бюджетне фінансування (51,8%) і пільгове кредитування інноваційних проектів (50,4%). Але на нашу думку недостатній розвиток спеціалізованих інвестиційно-інноваційних фондів в Україні не дав можливості керівникам підприємств об'єктивно оцінити їх ефективність.

Але реалізація інноваційних проектів пов'язана із високими рівнями ризику, у зв'язку з чим постала необхідність у створенні механізмів, які б, з одного боку, стимулювали впровадження наукових досягнень у виробництво, а з другого, зменшували ризикованість інвестицій. Одним із таких механізмів є венчурний бізнес.

Щодо розпочатого в Україні процесу кластеризації, то він потребує додаткового теоретико-методологічного підґрунтя щодо координації діяльності національних та виробничих кластерів на основі використання наукового та системного інтегратора. Нами розроблена схема внутрішньої та міжнародної взаємодії учасників процесу інноваційного розвитку, об'єднаних науковим системним інтегратором, ґрунтується на зменшенні кількості взаємозв'язків між учасниками шляхом розвитку розгалуженої інноваційної інфраструктури, що в результаті зменшує трансакційні витрати і підвищує кінцеву результативність інноваційної діяльності кожного учасника.

Таким чином, інститути фінансової інфраструктури мають забезпечити кругообіг фінансових потоків, створюючи раціональні економічні відносини між господарюючими суб'єктами та гарантуючи системність, безперервність, динамічність, збалансованість економічних, соціальних, екологічних ефектів інноваційного розвитку аграрного сектора економіки.